



Sognepræst J. Lyster og menighedsrådet i Notmark har måttet gøre en stor indsats, idet der efter stormen i 1999 skulle fjernes omkring et halvt hundrede elmetræer. Det gjaldt også et gammelt akacietræ, to store birketræer og en gigantisk søkpoppe. På gårdspladsen er der i 1988 plantet et stort valnøddetræ, som er barnebarn af den valnød, som Grundtvigs mor plantede i Odden præstegård i 1760erne. Der er også et gammelt og et nyt lindetræ.

Notmark

Den langt over 300 år gamle præstegård står som en af de smukkeste og mest traditionsrige beboelser på Als. Som den eneste i landet har man her beboelse, stald og lo i samme længe. Malerisk ser den ud med rødmalet bindingsværk og tavl i mange forskellige mønstre.

I forbindelse med en restaurering i 1952 blev den store dam i haven fyldt op og plantet til med bambus. I den sydlige del af haven plantede man mirabelletræer. I samme hjørne søgte man at friholde udsigtshøjen. Den høj, hvorfra en præstefamilie havde kunnet følge slagets gang, da Sønderborg blev bombarderet i 1864.

Frugthaven var omfattende i 1950erne – der var pigeoner og kongeæbler, grev Moltke og bergamotte pærer, Reine Clauder og Victoria blommer samt kirsebær og moreller i forskellige afarter. Indtil 1970 dyrkede præsteparret Christensen bønner, ærter, porrer, selleri, kartofler, grønkål, græskar, løg og rosenkål samt småfrø som salat, spinat, radiser, dild, og så var der asparges i sirlige bede.

Den 1 ha store have er i dag opdelt i planlagte afsnit med roser og blomsterbede tættest på boligen og det mere vilde »pas-sig-selv« afsnit bagest i haven med løv- og nåletræer. I december 1999 faldt nogle af havens markante træer: et gammelt akacietræ, et morbærtræ og en høj birk. Frugthavens træer blev skånet, og på det lune stykke imellem skovlunden og boligen findes træer med victoriablommer, mirabeller, vilde kirsebær, rød ananas, Ingrid Marie, skovfogedæble, Cox Orange samt Golden Delicious. Dette sidste æble blev indført fra USA i 1895 og er »nymodens« i forhold til en række gamle danske æblesorter. Det berømte Gråsten æble findes altså ikke længere i haven, fortæller sognepræst Jens Lyster.

Hvert år holdes der sommermøde i august måned.